

- בעניין: 1. מ. גשמש, ת.ז.
2. י. גשמש, ת.ז.
תושבי הרשות הפלסטינית
3. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר - ע"ר
ע"י ב"כ עו"ד ירון עילם ו/או שירה הרצנו ו/או נילי אלכסנדרוביץ
שדרות רוטשילד 4 תל אביב-יפו, 66881
טל': 03-5606080, פקס: 03-5606083, סוללר: 054-2266488
דוא"ל: yadin@yelow.co.il

העותרים

— נ ג ד —

1. המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית
2. ראש המנהל האזרחי

המשיבים

עתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על תנאי, המופנה אל המשיבים והמורה להם לבוא וליתן טעם:
א. מדוע לא ינפיקו לעותרים 1-2 (להלן: **האחים**), היתרי כניסה למרחב התפר שיאפשר להם לעבד את אדמות משפחתם. על פי נהלי המשיבים תוקף ההיתרים הינו לחצי שנה.
ב. מדוע לא ישיבו באופן ענייני, בכתב ותוך זמן סביר, לבקשותיהם של האחים להנפקת היתרי כניסה למרחב התפר.

בקשה לקיום דיון דחוף

"עם זאת, וכאמור לעיל, אין בידינו לשלול את האפשרות כי קיימים מקרים פרטניים בהם נגרמת פגיעה חמורה בזכויות הקניין והפרנסה של תושבים פלסטינים שאינם זוכים לעבד את אדמתם במידה הנדרשת להם או נתקלים בקשיי גישה אחרים, והמשיבים מצידם אינם עושים די על מנת להביא למזעור פגיעה זאת"

בג"ץ 9961/03 המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר נ' ממשלת ישראל ובג"ץ 639/04 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון; שתי העתירות להלן: **עתירות משטר ההיתרים**. (ניתן ביום 5.4.2011, לא פורסם, כל ההדגשות בעתירה הוספו).

האחים מתגוררים בעיר קלקיליה. למשפחתם של האחים 7 דונם אדמות חקלאיות, המצויות בצידה המערבי של גדר ההפרדה. בעבר קיבלו האחים היתרי כניסה רבים למרחב התפר. מאז שפגו היתרי הכניסה האחרונים שהיו בידיהם, הגישו האחים מספר בקשות לחידוש היתרי הכניסה שהיו ברשותם, אולם לא נתקבל מענה לבקשות. משלא נתקבל מענה לבקשותיהם, פנתה העותרת 3 לרמת"ק אפרים ולקצין פניות הציבור בלשכת המשיב 2 בבקשה כי הטיפול בבקשות יסתיים באופן מיידי. חרף זאת, טרם נתקבל מענה ענייני לבקשות האחים, והכניסה לאדמות נמנעת מהם.

על פי נהלי המשיבים, כפי שיובהר בהמשך, תשובת המשיבים לבקשה להיתר כניסה למרחב התפר צריכה להינתן בתוך שבועיים מיום קבלת הבקשה.

בכל יום שחולף נגרם נזק לאחים כתוצאה ישירה של אי יכולתם לעבד את האדמות. בית משפט נכבד זה, בפסיקות רבות בעתירות הנוגעות לגדר ההפרדה, קבע כי יש לצמצם ככל הניתן את הפגיעה בתושבים אשר ניזוקו מהקמת גדר ההפרדה. בהתחשב בכל אלה, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע את העתירה לדיון במועד המוקדם ביותר האפשרי ולקצוב זמן קצר ביותר לתגובת המשיבים. זאת הן לאור הדחיפות הרבה בטיפול בבקשה, הן משום שהניסיון מלמד שלעיתים, לאחר הגשת התגובה, מתייחר הצורך בדיון בעתירה לגופא.

התשתית העובדתית

1. זו העתירה **הארבעים ושמונה** בסדרת עתירות שעניינן הסירוב שלא כדין או אי המענה מצד המשיבים לבקשות להנפיק היתרי כניסה למרחב התפר לאחרים ולמרחבם, חקלאים שבתיהם נמצאים בצידה המזרחי של גדר ההפרדה ואדמותיהם נמצאות בצידה המערבי.
2. הדיון בשבע העתירות הראשונות (בג"ץ 2192/10 ואח') נערך ביום 28.4.2010 בפני הרכב בראשות כבוד המשנה לנשיאה וכבוד השופטים ארבל ורובינשטיין. בתום הדיון דחה בית המשפט הנכבד את עתירותיהם של שניים מהעותרים לאחר שראה חומר סודי בעניינם, והותיר את עתירותיהם של חמישה עותרים אחרים על כנו, כדי לאפשר לעותרים להגיש בקשות חדשות. למרבה הצער, לאחר שלושה חודשים, נאלצו העותרים לעדכן כי שניים מתוך חמשת העותרים קיבלו היתרי כניסה, שניים לא קיבלו כל תשובה והחמישי קיבל היתר לחודש ימים בלבד, אשר לא חודש לאחר שפג תוקפו. שני העותרים אשר לא קיבלו תשובה, קיבלו היתר לאחר שנערך דיון נוסף בעתירותיהם.
- יוער, כי אף שני העותרים אשר עתירותיהם נדחו, קיבלו לבסוף היתרי כניסה למרחב התפר, לאחר שהוגשו בשמם עתירות נוספות לבית משפט נכבד זה (בג"ץ 4036/11 ובג"ץ 4339/11. ראו להלן).
3. ביום 19.7.2010 הוגשו שתי עתירות נוספות שעניינן דומה (בג"ץ 5459/10 ובג"ץ 5461/10). העתירות נקבעו לדיון ביום 15.11.2010, מה שגרם לעותרים להפסיד עונה חקלאית נוספת טרם הדיון בעניינם. **לאחר הדיון, ובעקבות הערות כבוד ההרכב, חזרו בהם המשיבים מסירובם להנפיק היתר כניסה למרחב התפר לעותר בבג"ץ 5461/10.** עתירתו של העותר בבג"ץ 5459/10 נדחתה, לאחר שבית המשפט הנכבד עיין בחומר סודי בעניינו. ביום 12.8.2010 הוגשה העתירה העשירית בעניין זה (בג"ץ 5992/10), אשר נמחקה ביום 13.9.2010. ביום 17.8.2010 הוגשה העתירה האחת-עשרה (בג"ץ 6072/10). **בעקבות הגשת העתירה הנפיקו המשיבים היתר לעותר.** ביום 22.8.2010 הוגשה העתירה השתיים-עשרה (בג"ץ 6158/10). **בעקבות הגשת העתירה הנפיקו המשיבים היתר לעותר.** ביום 19.9.2010 הוגשו העתירות השלוש-עשרה, הארבע-עשרה והחמש-עשרה (בג"ץ 6855/10, בג"ץ 6857/10 ובג"ץ 6858/10). **בעקבות העתירות הנפיקו המשיבים היתרים לעותרים בבג"ץ 6855/10 ובבג"ץ 6857/10.** העתירה בבג"ץ 6858/10, נמחקה על ידי העותרים, בהמלצת בית המשפט הנכבד.
- ביום 9.1.2011 הוגשה העתירה השש-עשרה (בג"ץ 261/11). במסגרת העתירה נערך, ביום 29.5.2011, דיון מקדמי בפני כבוד השופט פוגלמן. **בעקבות הדיון הונפק לעותר היתר.** ביום 20.2.2011 הוגשה העתירה השבע-עשרה (בג"ץ 1356/11). העתירה נקבעה לדיון ביום 2.5.2011. **יום קודם למועד הדיון הונפק לעותר היתר כניסה.** ביום 27.3.2011 הוגשה העתירה השמונה-עשרה (בג"ץ 2384/11). **לאחר הגשת העתירה הונפק לעותר היתר כניסה.** ביום 31.3.2011 הוגשו העתירות התשע-עשרה, העשרים, העשרים ואחת והעשרים ושתיים (בג"ץ 2543/11, בג"ץ 2546/11, בג"ץ 2548/11, בג"ץ 2549/11). **בעקבות הגשת העתירה הנפיקו המשיבים היתרים לעותר בבג"ץ 2549/11 ובבג"ץ 2543/11.** שתי העתירות האחרות נקבעו לדיון בפני הרכב ביום 15.9.2011. **מספר ימים לפני הדיון הונפקו לעותרים בשתי העתירות היתרים.** במהלך הדיון בעתירות הביע בית המשפט מורת רוח מהתנהלותם של המשיבים, ופסק הוצאות כנגד המשיבים, בסך 5,000 ש"ח בכל אחת מהעתירות. ביום 26.5.2011 הוגשו העתירות העשרים ושלוש, העשרים וארבע והעשרים וחמש (בג"ץ 4035/11, בג"ץ 4034/11, בג"ץ 4036/11). **לאחר הגשת העתירות, נמסר מהפרקליטות כי יונפק היתר לעותר בבג"ץ 4036/11.** העתירה בבג"ץ 4034/11 נקבעה לדיון ביום 7.9.2011. **לאחר הדיון, ובעקבות הערות בית המשפט הנכבד, הונפק לעותר היתר.** העתירה בבג"ץ 4035/11 עדיין תלויה ועומדת בפני בית המשפט הנכבד. ביום 9.6.2011

הוגשו העתירות העשרים ושש, העשרים ושבע והעשרים ושמונה (בג"ץ 4336/11, בג"ץ 4337/11, בג"ץ 4339/11). **לאחר הגשת העתירות הונפקו היתרים לעותרים בשלושת העתירות.**

ביום 7.7.2011 הוגשו העתירות העשרים ותשע והשלושים (בג"ץ 5075/11 ובג"ץ 5078/11). באותו יום קבע כבוד השופט ג'ובראן כי העתירות תובאנה לדיון בפני הרכב לא יאוחר מיום 27.7.2011. **לאחר הדיון בעתירות הונפק היתר לעותר בבג"ץ 5075/11 ונמסר מהפרקליטות כי יונפק היתר לעותר בבג"ץ 5078/11.** יוער, כי על אף שנמסר כי ינפיקו היתר לעותר, בעת הגשת עתירה זו, למעלה מארבעה חודשים מיום הדיון בבג"ץ 5078/11, טרם הונפק ההיתר. ביום 11.7.2011 הוגשה העתירה השלושים ואחת (בג"ץ 5205/11). **יום לפני הדיון נמסר כי המשיבים ינפיקו היתרים לעותרים.**

ביום 14.7.2011 הוגשה העתירה השלושים ושתיים (בג"ץ 5300/11). **יום לפני הדיון בעתירה הונפק לעותר היתר.** ביום 19.7.2011 הוגשו העתירות השלושים ושלוש והשלושים וארבע (בג"ץ 5425/11 ובג"ץ 5427/11). **בעקבות הגשת העתירות הונפק היתר לעותרים בשתי העתירות.** ביום 11.9.2011 הוגשה העתירה השלושים וחמש (בג"ץ 6537/11). באותו יום החליט כבוד השופט הנדל כי "תגובה מקדמית לעתירה תוגש בתוך 10 ימים". **לאחר הגשת העתירה הונפק לעותר היתר.** ביום 5.10.2011 הוגשה העתירה השלושים ושש (בג"ץ 7217/11). **בסמוך לאחר הגשת העתירה הונפק לעותר היתר.** ביום 11.10.2011 הוגשה העתירה השלושים ושבע (בג"ץ 7482/11). **לאחר הגשת העתירה הונפק לעותר היתר.** ביום 23.10.2011 הוגשה העתירה השלושים ושמונה (בג"ץ 7614/11). **לאחר הגשת העתירה הונפק לעותר היתר.** ביום 24.10.2011 הוגשה העתירה השלושים ותשע (בג"ץ 7684/11). **לאחר הגשת העתירה הונפק לעותר היתר.** ביום 16.11.2011 הוגשה העתירה הארבעים (בג"ץ 8442/11). **לאחר הגשת העתירה נמסר כי הונפק לעותר היתר.** ביום 23.11.2011 הוגשה העתירה הארבעים ואחת (בג"ץ 8642/11). **לאחר הגשת העתירה הונפק לעותר היתר.** ביום 30.11.2011 הוגשו העתירות הארבעים ושתיים, ארבעים ושלוש וארבעים וארבע (בג"ץ 8857/11, בג"ץ 8858/11 ובג"ץ 8860/11). **לאחר הגשת העתירות הונפקו היתרים לעותרים בבג"ץ 8858/11 ובבג"ץ 8860/11.** העתירה בבג"ץ 8857/11 עדיין תלויה ועומדת. ביום 7.12.2011 הוגשה העתירה הארבעים וחמש (בג"ץ 9057/11). **לאחר הגשת העתירה נמסר לעותרים כי הונפק היתר.** ביום 18.12.2011 הוגשה העתירה הארבעים ושש (בג"ץ 9348/11). **יחד עם עתירה זו מוגשות גם העתירה הארבעים ושבע והארבעים ותשע.**

4. עינינו הרואות, כי מתוך ארבעים ושש העתירות אשר העותרת 3 היתה שותפה להן, בשלוש עתירות, אשר עדיין תלויות ועומדות, טרם הונפקו היתרים לעותרים. מתוך ארבעים ושלוש העתירות הנותרות, ארבע עתירות, המהוות 9 אחוזים מהעתירות, נדחו על ידי בית המשפט הנכבד או נמחקו בהסכמת העותרים, לאחר שבית המשפט עיין בחומר סודי בעניינם של העותרים, וכאמור לעיל, שניים מהעותרים הללו קיבלו היתרים לאחר שהגישו עתירה נוספת, ועתירה אחת נמחקה, על ידי העותרים, טרם התקיים דיון בה, משהובהר, כי לאחר שינוי תוואי הגדר, אדמת העותר שבה לצידה המזרחי של הגדר. **בשלושים ושמונה מהעתירות הללו, המהוות 88 אחוזים מהעתירות, זכו העותרים לקבל היתרים** (למעט, כאמור לעיל, במקרה של העותר בבג"ץ 5078/11). מצער הדבר כי ההיתרים הונפקו לעותרים רק לאחר הגשת העתירות בעניינם, תוך גרימת עלויות כספיות ניכרות ותוך בזבוז זמן שיפוטי יקר ללא כל צורך.

5. במהלך הדיונים בפני בית משפט זה, בעתירות רבות שהוגשו בעניין תוואי גדר ההפרדה, המשיבים התחייבו להתיר לכל התושבים שזיקתם למרחב התפר הוכחה, להיכנס למרחב התפר. התחייבות זו מצאה ביטוי גם ב"קבוצת פקודות קבע מרחב התפר 2010" (להלן: **הקפ"ק**) שהוציאו המשיבים. כפי שיוסבר להלן, המשיבים לא עומדים בהתחייבויותיהם.

6. מאז הוקמה גדר ההפרדה הוחל משטר ההתרים הדורש כי תושב פלסטיני המעוניין להיכנס למרחב התפר יצטייד בהיתר. נגד משטר ההתרים הוגשו לבית משפט נכבד זה עתירות מרחב התפר. בשתי עתירות אלה ניתן פסק הדין ביום 5.4.2011, הדוחה את העתירות "בכפוף להערותינו בסעיף 36 ובסעיף 39 בכל הנוגע לשינויים הנדרשים בהקלת מעבר התושבים הקבועים לשטחי המרחב; אימוץ גישה מרחיבה בעניין העילות בעטיין ניתן לבקש הכרה של תושב קבוע ובעניין הנפקת היתרי "בעל עניין מזדמן" שאינם נופלים בגדר הקבוצות שנקבעו בהוראות, וכן ביחס לקביעת סד זמנים ברור לטיפול בבקשות השונות המוגשות למינהל האזרחי." (סעיף 47 לפסק הדין).
7. עתירה זו מוגשת כדי לפתור את הבעיה הפרקטית של העותר ושל תושבים אחרים במצבו אשר אינם מסוגלים לעבד את אדמתם. בית המשפט הנכבד גיבש את עמדתו בעניין עתירות משטר ההתרים "...על בסיס הנחתנו כי משטר ההתרים מכביד עד למאד על התושבים הפלסטינים וגורם לפגיעה קשה בזכויותיהם. נתון זה מחייב את המשיבים לגבש הסדרים שיצמצמו ככל הניתן את ההכבדה הנגרמת לתושבים, מבלי לפגוע בתכלית הביטחונית." (סעיף 31 לפסק הדין). כפי שיראו העותרים, ההכבדה הנגרמת לעותר היא קשה ביותר, בלתי מידתית ואינה תואמת את הצהרותיהם של המשיבים בפני בית המשפט הנכבד ואת פסק הדין בעתירות משטר ההתרים.
8. לטענת העותרים, המשיבים מתנהלים במעין מדרון חלקלק. לצורך מתן אישורו של בית משפט נכבד זה לבניית הגדר, הבטיחו המשיבים הבטחות לפיהן הנזק אשר ייגרם לאוכלוסייה הנפגעת מבניית הגדר יהיה מינימלי. לאחר שבית המשפט הנכבד נתן את אישורו והגדר נבנתה, לא עמדו המשיבים בהבטחותיהם והפחיתו בהדרגה את מספר ההתרים אותם הם מנפיקים. עתה, לאחר שניתן פסק הדין בעתירות משטר ההתרים, ובניגוד מוחלט לנאמר בו, מכבידים המשיבים עוד יותר את ידם על התושבים הפלסטינים הזקוקים להיתרי כניסה למרחב התפר.
9. דומה כי לא רק העותרים אלא גם בית המשפט הנכבד הבחין בכך שהמשיבים לא עומדים בהבטחותיהם. כך למשל, בהחלטתו מיום 20.7.2011 בבקשה לביטול הדיון בבג"ץ 5205/11, לאחר שהמשיבים הודיעו יום לפני הדיון כי הוחלט להנפיק לעותרים היתרים, אמר כבוד השופט רובינשטיין כי "חבל עד מאוד שמה שיכול היה להסתדר בלי עתירה, ובזבוז זמן מזכירותי ושיפוטי, וכל הכרוך – מסתדר ברגע האחרון לפני הדיון. אבקש כי הערה זו תובא לפני הגורמים הנוגעים בדבר, ככל שהדבר איכפת להם, ואני מקווה שכן. הדיון יידחה כמבוקש וכמוסכם. הודעת עדכון תוגש עד 10.8.2011, ואני מקווה מאוד שלא יהיה צורך בהמשך הדיון. הנושא הוא בראש וראשונה מעשי". (ההדגשות במקור); גם במהלך הדיון בעתירה בבג"ץ 5078/11 ביום 27.7.2011 הביע כבוד השופט פוגלמן את דעתו על התנהלות המשיבים וציין כי "בכל תיקי הגדר אתם מסבירים לנו (ש)אין בעיה זה קו התפר, ועכשיו אנו רואים את המציאות אז תעמדו מאחורי המילה שלכם... אני מרגיש פה סוג של מצג כפול" וכבוד הנשיאה ביניש הוסיפה כי "להיכנס לאזור לא צריך להיות קושי"; במהלך הדיון בעתירה בבג"ץ 4034/11 שנערך ביום 7.9.2011 העיר כבוד השופט פוגלמן לב"כ המשיבים כי "בכל תיק בסוג הזה ההרגשה לא נוחה. אתם באתם בעתירות גדר וזה שטר ששוברו בצידו. אמרתם שיתנו היתרים מתאימים כדי למזער את הפגיעה במרקם החיים והעתירות נדחו ואנו רואים שבמבחן המציאות זה לא עומד" (עמ' 2 לפרוטוקול).; וביום 15.9.2011, במהלך הדיון בעתירות בבג"ץ 2546/11 ובבג"ץ 2548/11, אמר כבוד השופט גרוניס כי "מאחר וכנראה ישלמו כסף אולי בפעם הבאה יתייחסו אחרת" (עמ' 1 לפרוטוקול). למרבה הצער, הניסיון מלמד כי דבר לא גורם למשיבים להתייחס אחרת לעותרים, אשר כל רצונם הוא לעבד את אדמתם.

הצדדים לעתירה והרקע העובדתי

10. העותר 1 הינו תושב פלסטיני בן 32 שנים, נשוי ואב לשתיים, המתגורר עם משפחתו בעיר קלקיליה.
11. העותר 2 הינו תושב פלסטיני בן 27, והינו אחיו של העותר 1. העותר 2 מתגורר אף הוא בקלקיליה.
12. העותרת 3 (להלן: **המוקד להגנת הפרט או המוקד**) היא עמותה הפועלת לקידום זכויות האדם של פלסטינים בשטחים הכבושים.
13. המשיב 1 הוא המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית, מטעם מדינת ישראל, המחזיקה בגדה המערבית תחת כיבוש צבאי מזה למעלה מארבעים וארבע שנה.
14. המשיב 2 הוא ראש המנהל האזרחי, גוף שהוקם כדי לנהל את העניינים האזרחיים בגדה המערבית **"לרווחתה ולטובתה של האוכלוסייה ולשם הספקת השירותים הציבוריים והפעלתם, בהתחשב בצורך לקיים מנהל תקין וסדר ציבורי"** (סעיף 2 לצו בדבר הקמת מינהל אזרחי (יהודה והשומרון) (מס' 947), התשמ"ב-1981). קציניו של המשיב 2 הינם אלו שעומדים בקשר עם האוכלוסייה המוגנת בכל הנוגע להנפקת היתרי כניסה למרחב התפר.
15. למשפחתם של האחים 7 דונם אדמות חקלאיות, המצויות בצידה המערבי של גדר ההפרדה במרחב התפר. האדמות נמצאות באזור אל קארה, באדמות הישוב ג'יוס. האדמות נרכשו בחודש מרץ 2004 על ידי הוריהם של האחים, מר זאמל מחמוד סמארה גשאש, ת.ז. 989110739, וגב' אעתדאל אחמד רדא גשאש, ת.ז. 982380339. האדמות רשומות על שם עבדאלרחים מוחמד עומר מוחמד המנוח, ונרכשו על ידי הורי האחים מיורשיו. המשפחה מגדלת באדמותיה עצי זית ולימון.
העתק מסמכי רישום האדמות, מצורף ומסומן ע/1.
העתק ייפוי כוח בלתי חוזר, מצורף ומסומן ע/2.
16. ויודגש, אין ולא יכול להיות כל ויכוח על הזיקה שבין האחים לבין האדמות. ההוכחה לכך הינה כי הוריהם של האחים מקבלים היתרי כניסה למרחב התפר כדי לעבד את אדמותיהם, וכי עד לאחרונה גם האחים החזיקו בהיתרי כניסה. המסמכים שהובאו לפיכך כנספח ע/1-2 הובאו למען הסדר הטוב ולא כדי להוכיח את הזיקה שבין האחים לבין אדמות משפחתם.
17. בשנת 2002 החליטה ממשלת ישראל להקים גדר הפרדה. גדר ההפרדה, אשר הושלמה בשנת 2003, חוצצת בין ביתם של האחים לבין אדמות המשפחה.
18. לאחר שהוקמה גדר ההפרדה, הונפקו לאחים היתרי כניסה רבים למרחב התפר, כאשר תוקפו של ההיתר האחרון שהיה ברשות העותר 1 פג ביום 9.5.2011, ותוקפו של ההיתר האחרון של העותר 2 פג ביום 1.6.2011. עוד לפני שפג תוקפו של ההיתר האחרון שהיה ברשותו, הגיש העותר 1 בקשה לחידושו. מאז הגיש שלוש בקשות נוספות, אולם היתרו לא חודש. גם היתרו של העותר 2 לא חודש, על אף שהגיש כארבע בקשות לחדשו. יוער, כי היתרי הכניסה שהונפקו לאחים היו תקפים לתקופות קצרות של חודש עד שלושה חודשים בלבד, וזאת על אף שעל פי קפ"ק מרחב התפר יש להנפיק לאחים היתרי כניסה למרחב התפר אשר תוקפם למשך חצי שנה.
19. את בקשותיהם האחרונות הגישו האחים באמצעות הקישור הפלסטיני והן הועברו למת"ק הישראלי ביום 14.9.2011.

20. משלא נתקבל מענה לבקשותיהם, פנה המוקד ביום 5.10.2011 במכתב אל רמת"ק אפרים, בבקשה כי הטיפול בבקשות יסתיים באופן מיידי. במכתב אף נתבקש כי, נוכח המסיק, היתר הכניסה של העותר 1 אף יאפשר לו ללון באדמות. עוד יצוין, כי המכתב נשלח בשם של בני משפחה נוספים. העתק המכתב הועבר לקצין פניות הציבור בלשכת המשיב 2.
- העתק המכתב מיום 5.10.2011, ללא נספחים שצורפו לעיל, מצורף ומסומן ע/3.
21. ביום 6.10.2011 נתקבל במוקד מכתבו של קצין פניות הציבור. במכתב נכתב, בנוגע לעותר 1 כי "מבדיקה שנערכה במערכת הממוחשבת שבידנו, עולה כי מחזיק מרשך בהיתר כניסה למרחב התפר עד לתאריך 21/10/11. באשר להיתר לינה עבורו, אמליץ גם כן כי תפני את מרשך להגשת בקשה להיתר שכולל לינה במשרדי הקישור הפלסטיני שבאזור מגוריו".
- באשר לעותר 2, השיב קצין פניות הציבור כי "מבדיקה שנערכה במערכת הממוחשבת שבידנו, עולה כי הוגשה בקשה להיתר כניסה למרחב התפר דרך הצינורות המקובלים מטעם מרשך וזאת נמצאת בבחינת כלל הגורמים המוסמכים לכך. לכשתתקבל תשובה, יעודכן מרשך בהתאם".
- העתק המכתב מיום 6.10.2011, הנושא את התאריך 5.10.2011, מצורף ומסומן ע/4.
22. יצוין, כי העותר 1 לא קיבל לידיו את ההיתר שהוזכר במכתבו של קצין פניות הציבור.
23. ביום 20.10.2011 הגיש העותר 1 בקשה חדשה לקבלת היתר כניסה למרחב התפר, הכולל לינה. הבקשה הועברה למת"ק הישראלי בסמוך לאחר מכן.
24. ביום 27.10.2011 פנה המוקד אל קצין פניות הציבור, ועדכן כי העותר 1 הגיש בקשה חדשה, כפי שהמליץ במכתבו. כן ביקש המוקד כי הטיפול בבקשתו של העותר 2, אשר בקשתו הועברה למת"ק הישראלי כחודש ומחצה קודם לכן, יסתיים ללא דיחוי. העתק המכתב הועבר לרמת"ק אפרים.
- העתק המכתב מיום 27.10.2011, מצורף ומסומן ע/5.
25. משלא נתקבל כל מענה לפנייתו, פנה המוקד ביום 9.11.2011 פעם נוספת אל קצין פניות הציבור בבקשה כי, בחלוף כחודשיים, תאושר בקשתו של העותר 2. כן נתבקש כי הטיפול בבקשתו של העותר 1 יסתיים באופן מיידי, במיוחד לאור עונת המסיק, אשר היתה בשיאה.
- העתק המכתב מיום 9.11.2011, מצורף ומסומן ע/6.
26. באותו יום שוחחה נציגת המוקד עם קצין פניות הציבור, אשר מסר כי בקשות האחים עדיין בטיפול. לגבי בקשתו של העותר 2, קצין פניות הציבור ציין כי חלף זמן רב, וכי יבקש לורז הטיפול.
27. בעקבות מספר מקרים בהם, לאחר שהוגשו עתירות, טענו המשיבים כי עובר להגשת העתירה הונפקו לעותרים היתרים, וזאת מבלי שהודעה בעניין נמסרה לעותרים או לבאי כוחם, ומתוך רצון שלא להגיש עתירות שלא לצורך, פונים הח"מ, ערב הגשת עתירה, לקצין פניות הציבור, כדי לברר מה סטטוס הטיפול בבקשה.
28. ביום 20.12.2011, ערב הגשת העתירה דנא, התקשרה הח"מ (ש.ה.) לקצין פניות הציבור, וביקשה לדעת מהו סטטוס הטיפול בבקשותיהם של כמה תושבים, בהם האחים. קצין פניות הציבור ביקש מהח"מ לשלוח את בקשתה בכתב. הח"מ השיבה כי מדובר בתושבים אשר נעשו מספר פניות בעניינם, וכי כל שנדרש הוא בדיקה קצרה במערכת הממוחשבת, כפי שנעשה עד כה. קצין פניות הציבור השיב כי נהלי המשיבים השתנו, וכי נדרשת פנייה בכתב לצורך בקרה ומעקב. הח"מ השיבה כי תשלח פנייה בכתב,

וביקשה שתשובה תימסר, אפילו בכתב יד על גבי פנייתה, בו ביום. קצין פניות הציבור השיב כי לא יוכל להתחייב לכך. כמו כן ביקשה הח"מ כי קצין פניות הציבור ימסור הודעה מסודרת בכתב בדבר שינוי הנהלים.

29. בהמשך לשיחה, שלחה הח"מ (ש.ה.) פנייה בכתב אל קצין פניות הציבור, בה הודגש כי למחרת היום תוגש עתירה בעניינם של האחים.

העתק הפנייה מיום 20.12.2011, מצורף ומסומן ע/7.

30. עד לרגע הגשת העתירה, לא נתקבלה כל תשובה עניינית לבקשות האחים לקבלת היתר כניסה למרחב התפר. לפיכך, העותרים נאלצים, פעם נוספת, להטריח את בית המשפט הנכבד בעתירה שדומה כי הסעד המבוקש בה היה יכול להתקבל ללא צורך בהגשתה.

31. יוער, כי בלוח הזמנים אשר בסעיף 55 לקפ"ק מרחב התפר החדש, נקבע כי "ככלל, תשובה לבקשת היתר לפי פרק ג' (פרק שכותרתו "הנפקת היתרים לתושבי איו"ש לצורך כניסה ושהייה במרחב התפר" - הח"מ) תינתן תוך שבועיים מרגע קבלת כל המסמכים הדרושים במפקדת התיאום והקישור הגזרתית". (ההדגשות במקור). בעניינו של העותר 1, חלפו כבר 61 ימים מיום שהגיש העותר 1 את בקשתו ועד ליום הגשת העתירה, ותשובה אין. בקשתו של העותר 2 התקבלה במת"ק כבר לפני 97 ימים, אולם חרף כך היא נותרה ללא כל מענה ענייני!

העתק סעיף 55 לקפ"ק מרחב התפר המעודכן, מצורף ומסומן ע/8.

32. הפגיעה בזכויותיהם של האחים הינה יומיומית. לא זו בלבד שמשפחתם נאלצה למסוק את עצי הזית ללא עזרתם, אלא שאף עתה לא מתאפשר להם להמשיך ולעבוד את האדמות.

33. לאחר שהעותרים עשו כל שביכולתם כדי לאיין את הצורך בהגשת העתירה ולאחר שכל מאמציהם עלו בתוהו, לא נותרה לעותרים כל ברירה מלבד לפנות בבקשת סעד מבית משפט נכבד זה.

הטיעון המשפטי

34. העותרים טוענים כי בכך שהמשיבים אינם מאפשרים את כניסתם של האחים למרחב התפר הם פוגעים בצורה קשה, בלתי סבירה ובלתי מידתית בזכויותיהם של האחים לקניין, לחופש עיסוק ולחופש תנועה. פגיעה זו בזכויותיהם נעשית בניגוד לחוק, לפסיקה, להצהרות מפורשות של המשיבים בפני בית משפט נכבד זה ואף בניגוד לפקודותיהם ונהליהם של המשיבים עצמם.

על הזכויות הנפגעות

35. העותרים יכולים להרחיב בדבר חשיבותן של הזכויות, להביא אסמכתאות מהמשפט הישראלי, מהמשפט הבינלאומי ומדברי מלומדים שונים בנושא אולם דומה כי בית משפט נכבד זה כבר אמר את כל מה שהעותרים היו רוצים לומר, בצורה טובה וברורה יותר מכפי שהעותרים יכולים לומר זאת.

36. בבג"ץ 9593/04 ראשד מוראר נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון (לא פורסם). ניתן ביום 26.6.2006. להלן: פרשת יאנון, נידונה סמכותו של המפקד הצבאי לסגור בצו את הגישה של תושבים פלסטינים לאדמותיהם החקלאיות. בסעיף 12 לפסק הדין הגדירה כבוד השופטת (כתוארה אז) בניש את השאלה העומדת לדיון כך: "השאלה שלפנינו היא, האם מפעיל המפקד הצבאי את סמכותו כדין בכל הנוגע לסגירת שטחים חקלאיים בפני תושבים פלסטינים שהם הבעלים או המחזיקים של שטחים אלה".

37. זוהי גם השאלה בעתירה דנא אך בהבדל עקרוני אחד. בפרשת יאנון דובר על סגירת שטח שאינה סגירה קבועה. בעתירות שעניינן כניסה למרחב התפר, המדובר בסגירה ללא הגבלת זמן. לפיכך, אמצעים אשר ייתכן ויחשבו מידתיים כשהמדובר בהגבלה זמנית המוטלת על התושבים המוגנים ואשר תאפשר להם, בכל מקרה, כניסה לאדמותיהם ועבודה בהן, לא בהכרח יחשבו כמידתיים כשהמדובר בהגבלה קבועה כגון ההגבלה בעתירה דנא.

38. בסעיף 14 לפסק הדין בפרשת יאנון נכתב כך:

"העתירה שלפנינו עוסקת בשטחים חקלאיים הנמצאים בהחזקתם של התושבים הפלסטינים ואשר נסגרים בהוראת המפקד הצבאי. לפיכך, אל מול הזכות לביטחון ולהגנה על שלמות הגוף נמצאים מן הצד האחר השיקולים הנוגעים להגנה על זכויותיהם של התושבים הפלסטינים ובהתחשב במהות הענין שלפנינו, הרי שמדובר בעיקר בזכות לחופש תנועה ובזכות לקנין. בפסק הדין שניתן בבג"ץ 1890/03 עיריית בית לחם נ' מדינת ישראל (טרס פורס) ציינו כי חופש התנועה הוא מזכויותיו הבסיסיות ביותר של האדם. עמדנו על כך שבשיטתנו המשפטית הוכר חופש התנועה הן כזכות יסוד העומדת על רגליה, הן כזכות הנגזרת מהזכות לחירות, ויש אף הגורסים כי מדובר בזכות הנגזרת מכבוד האדם... חופש התנועה מוכר גם כזכות יסוד במשפט הבינלאומי וזכות זו מעוגנת בשורה של אמנות בינלאומיות... חשוב להדגיש כי בענייננו, אין מדובר בתנועה של תושבים פלסטינים באזורים בלתי מסוימים ברחבי יהודה ושומרון, אלא בגישה של התושבים לאדמות השייכות להם. בנסיבות אלה, כאשר התנועה מתבצעת במרחב פרטי, יש ליתן משקל רב במיוחד לזכות לחופש תנועה ולצמצם למינימום את המגבלות המוטלות עליה. ברור, כי יש לבחון מגבלות המוטלות על חופש התנועה במרחב הציבורי באופן שונה ממגבלות המוטלות על חופש התנועה של אדם בתוך המתחם הקשור לביתו שלו ואין דינן של הראשונות כדינן של האחרונות (ראו: בג"ץ 2481/93 דיין נ' מפקד מחוז ירושלים, פ"ד מח(2) 456, 475).

כאמור, זכות בסיסית נוספת אשר יש להתחשב בה בענייננו היא, כמובן, זכות הקנין של החקלאים הפלסטינים באדמותיהם. בשיטתנו המשפטית מוגנת זכות הקנין כזכות יסוד חוקתית... זכות זו הינה זכות מוכרת, כמובן, גם במשפט הבינלאומי הפומבי... לפיכך, לתושבים באזור המוחזק בתפיסה לוחמתית זכות מוגנת לקנינם. בענייננו, אין מחלוקת כי מדובר באדמות חקלאיות ובגידולים חקלאיים שלעותרים יש זיקה קניינית אליהם. משנמנעת, אפוא, מן העותרים הגישה לאדמות המהוות את קנינם, וכן נמנעת מהם האפשרות לטפל בגידולים החקלאיים השייכים להם, הרי שבכך מתבצעת פגיעה חמורה בזכותם לקנינם וביכולתם ליהנות ממנו."

39. גם בפסק הדין בעתירות משטר ההיתרים הדגישה כבוד הנשיאה ביניש את הפגיעה הקשה בזכויותיהם של התושבים המוגנים:

"אכן, קשה שלא להסכים כי סגירת שטחי מרחב התפר, כמו גם עצם הקמת גדר הביטחון, מהווים הכבדה קשה על התושבים הפלסטינים, ובודאי שפגיעתה קשה במיוחד בתושבים חפים מפשע שנקלעו למרחב התפר בעל כורחם עקב מגוריהם במקום או עקב עבודתם, כאשר עסקיהם או שדותיהם ונחלותיהם החקלאיות נותרו כלואים בתוך המרחב. החלת משטר ההיתרים, תוך חיוב בקבלת היתר לצורך כניסה ויציאה למרחב, מהווה מגבלה ברורה על חופש התנועה של תושבי האזור במרחב זה, ומגבילה את נגישותם של התושבים - לבתיהם, לאדמותיהם ועסקיהם המצויים במרחב התפר. כפי שנרחיב עוד בהמשך, מצב דברים זה יוצר מציאות המקשה על קיום השגרה בחיי המשפחה, החברה, המסחר והתעסוקה, הן של התושבים המתגוררים במרחב התפר והן של אלו הקשורים עימם ונמצאים מחוצה לו." (סעיף 22 לפסק הדין).

על גדר ההפרדה, מרחב התפר והעתירות בעניינם

תואי גדר ההפרדה

40. הפגיעה בחופש התנועה של האחים הינה תוצאה ישירה של הקמת גדר ההפרדה החוצצת בין בתיהם של האחים לבין אדמות משפחתם.

41. נגד הקמת גדר ההפרדה הוגשו לבית משפט נכבד זה מספר רב של עתירות. עניינה של העתירה דנא אינו גדר ההפרדה עצמה. עניינה של העתירה הינו המניעה שהוטלה על האחים מלהיכנס, דרך שער בגדר, אל מרחב התפר שם מצויות האדמות.

42. בבג"ץ 10905/05 **ראש עיריית ג'וס נ' ראש הממשלה**, אמר בית משפט נכבד זה כך (בסעיף 32 לפסק דינו):

"במסגרת החובה להגן על זכויותיהם של תושבי האזור, על המפקד הצבאי להתחשב בפגיעה העשויה להיגרם בזכויותיהם של התושבים המוגנים – הן אלה שאדמותיהם מופקעות לשם בניית הגדר, הן אלה שהגדר חוצצת בינם לבין אדמותיהם והן אלה אשר הגדר מקשה על גישתם אל הערים הגדולות הסמוכות לכפריהם, אשר בהן ניתנים להם שירותי בריאות, חינוך, דת, תעסוקה וכיוצא באלה... בהקשר זה יודגש, כי זכויות האדם של התושבים המקומיים כוללות את מיגוון זכויות האדם. כך, למשל, קובע סעיף 27 לאמנת ג'נבה הרביעית (Convention (IV) Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War, 1949, להלן: אמנת ג'נבה הרביעית) כי התושבים המוגנים זכאים בכל הנסיבות ליחס של דרך-ארץ לגופם, לכבודם, לזכויותיהם המשפחתיות, לאמונתם ולפולחנם, לנימוסיהם ולמנהגיהם. כן קובע הסעיף כי היחס אליהם יהא תמיד אנושי, והם יוגנו במיוחד מפני כל מעשי אלימות, איומים באלימות, ומפני עלבונות. וכל זאת, בכפוף לאיזונים הנדרשים אל מול זכויות מתחרות של בני אדם אחרים או אל מול אינטרסים ציבוריים. בדומה, קובע סעיף 46 לאמנת האג הרביעית משנת 1907 (Convention (IV) Respecting the Laws and Customs of War on Land, 1907, להלן: אמנת האג) כי יש לכבד את זכויותיהם של התושבים המקומיים לחיים, כבוד, חופש דת ופולחן, חיי משפחה וכן קניין פרטי. זכות הקניין והיחס כלפי רכוש פרטי של התושבים המקומיים מעוגנים ומוגנים גם על-ידי סעיפים 23(g) ו-52 לאמנת האג, וכן בסעיף 53 לאמנת ג'נבה הרביעית."

43. המשותף לכל העתירות שנידונו בבית משפט נכבד זה בנוגע לתוואי גדר ההפרדה הינו כי בית המשפט הנכבד קיבל את התוואי המוצע רק לאחר שהשתכנע כי "התוואי המוצע מאזן באופן מידתי בין האינטרס הביטחוני, המחייב הגנה על חיי אדם מפני התקפות הטרור, לבין זכויותיהם של התושבים הפלסטיניים" (סעיף 39, שם). במקרים בהם סבר בית המשפט הנכבד כי התוואי המוצע פוגע יתר על המידה בזכויותיהם של התושבים הפלסטיניים, הוא פסל את התוואי המוצע.

משטר ההיתרים

44. העתירות שהוגשו בעניין תוואי גדר ההפרדה לא עסקו, ככלל, בשאלה האם, לאחר בניית הגדר, יצטרכו התושבים הפלסטיניים המעוניינים להיכנס למרחב התפר להצטייד בהיתר כדי לעשות כן, מה תהיה הפרוצדורה להשגת ההיתר וכיו"ב.

45. בעתירות משטר ההיתרים העלו העותרים את הדרישה כי תבוטל ההכרזה בדבר היות מרחב התפר שטח צבאי סגור וכי יבוטלו הצווים שהותקנו מכוחה המחייבים תושבים פלסטיניים המעוניינים להיכנס למרחב התפר, להצטייד בהיתרי כניסה. בעתירות אלו לא ניתן הסעד המבוקש, אולם בית המשפט הנכבד הדגיש לאורך כל פסק דינו את ההכרה בזכותם של התושבים הפלסטיניים לשמור על אורח חייהם. כך, בסעיף 34 לפסק הדין:

"בנסיבות העניין שלפנינו נראה אכן על-פני הדברים כי המשיבים מכירים בזכותם של התושבים להמשיך לעבד את אדמותיהם ומבקשים להביא לכך שבעלי הזיקה לאדמות במרחב התפר ימשיכו בעיבודן, תוך מתן אפשרות לקרובי משפחה ועובדים אחרים לסייע להם בעבודתם."

46. בהמשך, מבהיר בית המשפט הנכבד כי על אף הצהרותיהם של המשיבים בפניו, לא מן הנמנע כי במקרים רבים נגרמת פגיעה בלתי מידתית בזכויותיהם של תושבים פלסטינים בגדה המערבית, ובאותם מקרים יראה בית המשפט לנכון להתערב ולתת סעדים בעתירות פרטניות:

"עם זאת, וכאמור לעיל, אין בידינו לשלול את האפשרות כי קיימים מקרים פרטניים בהם נגרמת פגיעה חמורה בזכויות הקניין והפרנסה של תושבים פלסטינים שאינם זוכים לעבד את אדמתם במידה הנדרשת להם או נתקלים בקשיי גישה אחרים, והמשיבים מצידם אינם עושים די על מנת להביא למזעור פגיעה זאת. כאמור, מקרים אילו ניתנים לבירור במסגרת עתירות פרטניות, במסגרתן יוכל בית המשפט לבחון את מכלול ההסדרים הרלוונטיים לאזור מסוים, ולבחון את האיזון הפרטני המתבצע בתחומו בין זכויות התושבים לבין אינטרסים אחרים, כפי שנעשה בעבר בעתירות דומות." (סעיף 34 לפסק הדין, שם).

47. ביום 13.11.2006 הגישו המשיבים בעתירות משטר ההיתרים את כתב תשובתם לעתירות (להלן: **התשובה**). בסעיף 74 לתשובה נכתב במפורש: "כפי שנקבע ב**פרשת הכפר יאנון**, אין דין הפגיעה בחופש התנועה של אדם בשטח ציבורי באזור המוחזק בתפיסה לוחמתית כדין הפגיעה בחופש התנועה שלו בשטחו הפרטי. לפיכך סגירת שטח מרחב התפר, ובמקביל **קביעת משטר היתרים**, שמאפשר לכל בעלי **הזיקה הפרטנית לאדמות מרחב התפר לקבל היתר כניסה למרחב או להתגורר בו**, לפי העניין, מאזנת לדעת המשיבים בצורה ראויה בין הצורך הביטחוני הדוחק העומד בבסיס הנקיטה בצעדים אלה, לבין הפגיעה בזכויות תושבי האזור".

48. לו היו פועלים המשיבים כפי שהצהירו בפני בית משפט נכבד זה ומנפיקים היתרים לכל מי שהוכחה זיקתו לאדמות במרחב התפר, לא הייתה, מן הסתם, מוגשת עתירה זו. בית המשפט הנכבד, בקובעו כי משטר ההיתרים עומד במבחני המידתיות, ציין במפורש כי "**קביעתנו זו מתבססת לא רק על ההסדרים גופם, כי אם אף על המהלכים שנוקטת המדינה על-מנת להביא ליישומם של ההסדרים דה-פקטו ולמשטר המעברים המונהג על-ידה**" (סעיף 40 לפסק הדין, שם).

על החובה להשיב לפניות בכתב ובתוך זמן סביר

49. כלל ידוע הוא כי "החובה לפעול במהירות הראויה היא מן המושכלות הראשונים של מינהל תקין" (זמיר, **הסמכות המינהלית** (כרך ב, נבו, תשנ"ו), 717).

50. בית המשפט הנכבד כבר הביע את עמדתו בפסק הדין בעתירות משטר ההיתרים בנוגע לצורך בקביעת לוח זמנים לטיפול בבקשות התושבים הנוגעות למרחב התפר. בסעיף 39 לפסק הדין נאמר כי:

"עם זאת, נעיר כי לא מצאנו במסגרת הליכי הטיפול השונים כי המינהל האזרחי נטל על עצמו מחויבות בנוגע למשך הזמן הנדרש לצורך טיפול בבקשות השונות המונחות לפתחו, חרף החשיבות הטמונה בטיפול מהיר ויעיל בבקשות אלו, שנועדו לאפשר המשך מרקם חיים שוטף ודינמי ככל הניתן עבור תושבי מרחב התפר ותושבים פלסטינים המתגוררים מחוצה לו ומבקשים להיכנס אליו. מטבע הדברים, משך הזמן הנדרש לטיפול בכל אחת מן הבקשות שונה, וכך גם משך הזמן הסביר לטיפול בהן, בהתאם לדחיפות העניין ומידת הפגיעה הנגרמת לתושב. במצב דברים זה, **אנו סבורים כי על המשיבים לגבש מסגרת זמנים סבירה לטיפול בבקשות השונות**, בהתאם למאפייניהם הייחודיים, כך שיתאפשר לתושבים להיערך בהתאם לצרכים השונים בהגשת בקשת מתאימות. כן תאפשר מסגרת זמנים סבירה לשמור על רצף תקין ועקבי של חיי התושבים, כמתחייב."

51. המשיבים קבעו לוח זמנים לטיפול בבקשות (צורך כ-8/לעיל), אשר נכנס לתוקפו ביום 15.11.2011, **לפיו על התשובה לבקשת ההיתר להימסר תוך שבועיים מקבלתה**. אולם, כפי שניתן לראות בעניינם של האחים, המשיבים אינם מקפידים לעמוד בלוח הזמנים.

52. בקשתו האחרונה של העותר 1 הוגשה ביום 20.10.2011, ובקשתו האחרונה של העותר 2 הוגשה ביום 14.9.2011. חלפו כבר 61 ימים מיום הגשת הבקשה של העותר 1, ו- 97 ימים מאז שהתקבלה בקשתו של העותר 2 במת"ק הישראלי, אולם תשובה עניינית לבקשה, עדיין לא נתקבלה.

53. חיובם של המשיבים לעמוד בלוח הזמנים שקבעו, יביא לצמצום מספר העתירות אותן נאלצים תושבים פלסטינים, דוגמת האחים, להגיש לבית משפט נכבד זה, במטרה לאלץ את המשיבים להשיב לפניותיהם. כך ייחסך זמנם של עובדי המוקד להגנת הפרט ופרקליטי מחלקת הבג"צים וזמנם היקר של שופטיו הנכבדים של בית משפט זה ושל עובדיו.

סיכום

54. לאחים ישנה זכות לקבל היתרי כניסה למרחב התפר לטובת עיבוד אדמות משפחתם.
55. לאחים ישנה זכות לקבל מענה ענייני לפניותיהם בתוך זמן סביר, ולפי לוח זמנים מהיר, כמתחייב מדחיפות העניין וכפי שנקבע בקפ"ק מרחב התפר שהוציאו המשיבים.
56. באם החליטו לסרב לבקשות, על המשיבים לנמק את סירובם, ולמסור את נימוקיהם בכתב.
57. לאור כל האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על-תנאי, כמבוקש בראש העתירה, ולאחר קבלת תשובת המשיבים להפוך את הצו על-תנאי להחלטי ולחייב את המשיבים בהוצאות העותרים ושכר טרחת עורך דין.
58. כמו כן מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע את העתירה לדיון במועד המוקדם ביותר האפשרי ולקצוב זמן קצר ביותר לתגובת המשיבים. זאת הן לאור הנזק היומיומי לאחים, הן משום שהניסיון מלמד שלעיתים, לאחר הגשת התגובה, מתייתר הצורך בדיון בעתירה לגופא.
59. עתירה זו נתמכת בתצהיר שנחתם בפני עו"ד בגדה המערבית ונשלח למוקד להגנת הפרט בפקס, לאחר תיאום טלפוני. בית המשפט הנכבד מתבקש לקבל תצהיר זה, ואת יפוי הכוח שאף הוא ניתן בפקס, בהתחשב בקשיים האובייקטיביים בנוגע למפגש בין האחים לבין באי כוחם.

כ"ד כסלו תשע"ב
20 דצמבר 2011

שירה הרצנו, עו"ד
ב"כ העותרים

ידין עילם, עו"ד
ב"כ העותרים